

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/172/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1219201152
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1219201152.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Michaely Královej a členov senátu: JUDr. Ivany Jahnovej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: J. H., Q. D. XX.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom: Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, dieťa rodičov: matka - J. S., Q. D. XX.XX.XXXX, W. U.: U., Y. M. XX a otec - N. H., Q. D. XX.XX.XXXX, W. U.: K. J. XX, R., na návrh matky o udelenie súhlasu k podaniu žiadosti o zmenu priezviska, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 20. júna 2019 č.k. 11P/40/2019 - 30, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo dňa 20. júna 2019 č.k. 11 P/40/2019 - 30, mení tak, že povoľuje zmenu priezviska maloletého J. H., Q. D. XX.XX.XXXX na priezvisko „. a nahradzuje súhlas otca N. H., Q. D. XX.XX.XXXX s podaním žiadosti o zmenu priezviska maloletého J. H., Q. D. XX.XX.XXXX na priezvisko „S.“.

II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava II rozsudkom zo dňa 20.06.2019 č.k. 11P/40/2019 - 30 zamietol návrh matky, ktorým žiadala schváliť zmenu priezviska maloletého J., z priezviska H. na priezvisko S. s odôvodnením, že od roku 2017 žije v spoločnej domácnosti so svojim partnerom J. S., s maloletým J., dcérou Y. M., spoločnou dcérou J., ako aj s maloletou dcérou partnera, pričom biologický otec maloletého J. dlhodobo nemá záujem sa so synom stretávať, maloletého syna nevidel už 5 rokov, na jeho výživu prispieva sumou 30 Eur mesačne, pričom výživné zaplatil naposledy v januári 2019. Maloletý J. má ako jediný z domácnosti iné priezvisko, čo je pre neho stresujúce pri sociálnej interakcii najmä v škole s rovesníkmi, a rovnako pri cestách do zahraničia. Maloletý sa stotožňuje so zmenou priezviska, čo potvrdzuje aj správa psychologičky z Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. Maloletý J. má z otca panický strach, ktorý sa u neho vyskytuje pri možnosti stretnutia s otcom. Matka ďalej uviedla, že prijala priezvisko svojho partnera, úradne požiadala o zmenu priezviska a bolo jej vyhovené. Rovnako došlo k zmene priezviska aj jej dcéry Y. M., ktorá mala predtým priezvisko W., pričom jej biologický otec súhlasil so zmenou priezviska. Otec s návrhom na zmenu priezviska maloletého syna nesúhlasil. Súhlasil by so zmenou priezviska maloletého v prípade, keby mu matka vrátila peniaze v sume 50. 000,- Eur za súčasnej podmienky, aby mu to maloletý povedal do očí. Kolíznym opatrovníkom maloletého mal za to, že neexistujú nejaké závažné dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu priezviska. Priezvisko nie je hanlivé, matka maloletého nie je v manželskom zväzku, prijala len priezvisko svojho partnera. Pokiaľ ten vzťah nebude fungovať alebo sa rozpadne, hrozí tu riziko, že dôjde k ďalším zmenám.

2. Súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 35 Zákona o rodine s poukazom na § 6 ods. 1, § 8 a § 11 ods. 3 písm. a) zákona č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku v znení neskorších predpisov, keď po vykonanom

dokazovaní dospel k záveru, že návrh matky nie je dôvodný. V konaní mal preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Pezinok č.k. 11P/293/2011-61 zo dňa 13.08.2012, právoplatným dňa 10.09.2012, bolo manželstvo rodičov maloletého rozvedené, a zároveň bola súdom schválená rodičovská dohoda, v zmysle ktorej bol maloletý J. na čas po rozvode zverený do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok s tým, že otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletého sumou 30,- Eur mesačne. Otec bol naposledy s maloletým synom v kontakte v roku 2014. Odvtedy neprejavuje o svojho syna trvalý záujem, nepodieľa sa na jeho výchove a starostlivosti, výživné na maloletého si plní v minimálnej výške, od februára 2019 dokonca neplatí výživné vôbec. Matke maloletého sa nepodarilo získať súhlas otca so zmenou priezviska spoločného syna J.. Otec podmieňoval udelenie súhlasu so zmenou priezviska vrátením dlžnej sumy od matky. Súd prvej inštancie preferoval kontinuitu u maloletého a zotrvanie pri priezvisku, na ktorom sa jeho rodičia dohodli pri jeho narodení. Dospel k záveru, že správanie otca, ako neplatenie výživného, udelenie súhlasu výmenou za peňažnú protihodnotu, ani matkou tvrdené skutočnosti nepredstavujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by mala byť povolená zmena priezviska maloletého dieťaťa. Poukázal na to, že matka maloletého nie je v manželskom zväzku, prijala len priezvisko svojho partnera a žiadala, aby všetky jej deti niesli jeho priezvisko, pričom jej partner je biologickým otcom len najmladšej dcéry. Súd prvej inštancie vyslovil, že nemožno vylúčiť do budúcnosti, že v prípade rozpadu tohto vzťahu by sa matka vrátila k pôvodnému priezvisku, čo by pravdepodobne viedlo aj k ďalšiemu súdному konaniu vo vzťahu k priezvisku maloletého dieťaťa. Rovnako nepresvedčivý pre súd prvej inštancie bol aj argument matky o problémoch pri cestách do zahraničia, vyplývajúcich z rozdielnosti priezvisk, nakoľko v súčasnej dobe nie je neobvyklé, že rodičia a deti majú rozdielne priezviská, a teda uvedenú skutočnosť nezohľadnil súd prvej inštancie ako dôvod na povolenie zmeny priezviska. O trovách konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

3. Proti tomuto rozsudku podala matka maloletého v zákonnej lehote odvolanie, keď má za to, že súd prvej inštancie na podklade dôkazov vykonaných v konaní mal dostatočné preukázané, že je aj v záujme zdravého vývinu maloletého, aby bolo zmenené priezvisko maloletému J. H. na J. S.. Žiada, aby súd vydal rozhodnutie, ktorým schváli zmenu priezviska maloletého J. H., Q.. XX.XX.XXXX na S.. Odvolanie odôvodnila tým, že maloletého má zvereného do svojej výchovy, otec maloletého ani počas spoločného spoluzitia nejavil záujem o výchovu a záujmy maloletého, čo pretrváva dodnes, maloletého nevidel už vyše piatich rokoch. Maloletý má už štrnásť rokov a s jeho otcom nebol od svojich ôsmich rokov. Okresný súd Bratislava II, pod spisovou značkou 61P/102/2016, nariadil výchovné opatrenie pre otca, maloletého a matku, avšak ani za rok trvajúceho nariadenia sa otec nehlásil u psychológa a nemal záujem ho sám vyhľadať. Matka poukázala aj na správu zo psychologického vyšetrenia maloletého J., kde psychologička vyhodnotila, že v súčasnosti maloletý J. styk so svojim otcom úplne odmieta a momentálne nie je pripravený na spoločne stretnutie. Taktiež je pre neho dôležité, aby sa od otca odlišoval a chcel by si zmeniť svoje priezvisko. Matka trvá na tom, aby sa bral zreteľ na spomínanú psychologickú správu z vyšetrenia maloletého J., ktorý absolvoval so psychologičkou desať sedení. Taktiež poukázala na vyjadrenie otca na pojednávaní dňa 20.06.2019, že ak mu matka vráti 50 tisíc eur, tak by súhlasil so zmenou priezviska a vtedy by mu to neprekážalo, na základe čoho je presvedčená, že otcovi nejde o dobro maloletého, ale iba o jeho egoistické správanie.

4. Otec maloletého sa nevyjadril k odvolaniu matky.

5. Kolízny opatrovník na odvolanie matky uviedol, že odporúča potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne. Má za to, že do budúcnosti predstavuje zmena priezviska maloletého nestabilnú zmenu z dôvodu, že matka maloletého nie je v manželskom zväzku, prijala len priezvisko svojho partnera, ktorý je otcom maloletej J. S., Q.. XX.XX.XXXX. Matka má v starostlivosti ešte ďalšie dieťa Y. M. S., N.. W., Q.. XX.XX.XXXX, ktorej zmene priezviska prišlo na základe súhlasu biologického otca pred Okresným súdom Bratislava II. Ak by v budúcnosti došlo k prípadnému rozpadu aktuálneho vzťahu matky, môže dôjsť k ďalšej zmene priezviska na strane matky, v prípade nadviazania nového vzťahu. Rovnako v rodinách je v súčasnej dobe bežná rozdielnosť priezviska matky a dieťaťa, nie je výnimočné, ak dieťa nesie priezvisko len po jednom rodičovi. V prípade, že rodičia spolu nežijú, je vecou matky, aby dieťa usmernila a vysvetlila mu primeraným spôsobom dôvody, prečo majú členovia rodiny rozdielne priezviská. Zároveň spôsob zápisu otca ako rodiča do rodného listu dieťaťa je výsledkom komunikácie rodičov, keď napokon sa na priezvisku dieťaťa obaja dohodli.

6. Matka na vyjadrenie kolízneho opatrovníka ďalej namietala, že ÚPSVaR v tejto veci nevypočul maloletého J. a ignoruje jeho vôľu. Rovnako tak súd prvej inštancie sa vyjadril resp. rozhodol za maloletého J. bez toho, aby sa s maloletým stretol resp. porozprával. Na stanovisko psychologičky, ktorá usúdila, že je v záujme maloletého zmeniť si priezvisko, nikto neprihliadal. Matka uviedla, že žije usporiadaným životom a v harmónii vychovávajú ich deti, práve aj preto otec maloletej Y. súhlasil so zmenou jej priezviska na S.. Ich vzťah to v žiadnom prípade nijako nenarušilo. Otec maloletého J. je závislý na alkohole, ubližoval maloletému aj matke. Maloletý J. má na to veľmi traumatizujúce spomienky. Aj preto chce urobiť hrubú čiaru na tieto spomienky. V záujme otca je vydierať matku maloletého, aby jej za finančný obnos vyhovel so zmenou priezviska.

7. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku) v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP nariadil vo veci pojednávanie, nakoľko bolo potrebné zopakovať a doplniť dokazovanie. Odvolací súd po preskúmaní veci a zopakovaní dokazovania vyhodnotil odvolanie matky ako dôvodné a dospel k záveru o potrebe zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie.

8. Odvolací súd pri rozhodnutí vychádzal z ust. § 6 ods. 1 zákona o mene a priezvisku, podľa ktorého zmenu mena alebo zmenu priezviska možno povoliť, najmä ak ide o meno a priezvisko hanlivé alebo ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania dospel k nesprávnemu záveru, že v danom prípade nie sú pre zmenu priezviska dané dôvody hodné osobitného zreteľa. Z vyjadrenia matky a vykonaného dokazovania výsluchom maloletého a z predloženej správy od psychologičky vyplýva, že tu sú dané takéto dôvody. Je preukázané, že biologický otec maloletého, ktorého priezvisko maloletý má, o neho neprejavuje záujem, nerešpektoval ani súdom nariadené výchovné opatrenie, teda je zrejmé, že jeho záujem o maloletého je len verbálny, nie skutočný. V danej veci je zrejmé, že maloletý má negatívny vzťah k biologickému otcovi z dôvodu, že otec je závislý na alkohole a maloletému a matke ubližoval. Maloletý pred psychologičkou, u ktorej absolvoval 10 stretnutí v rámci nariadeného výchovného opatrenia uviedol, že: „Otec bol opitý, bil mamu, bál som sa.“ Zo psychologičkej správy psychologičky Mgr. Michaely Trúchlej vyplýva, že pre maloletého je dôležité sa od otca odlišovať, k čomu by si chcel zmeniť priezvisko. Je mu nepríjemné, že sa volá inak, ako celá jeho rodina, s ktorou žije. Maloletý úplne odmieta styk s otcom a odmieta mu priznať pozitívnejší alebo neutrálnejší postoj. Ako protipól k otcovi ponúka maloletý maminho partnera a starého otca. Podľa odvolacieho súdu všetky tieto zistené skutočnosti možno vyhodnotiť ako dôvody hodné osobitného zreteľa uvedené v ust. § 6 ods. 1 zákona o mene a priezvisku. Maloletý bol vypočutý odvolacím súdom a potvrdil, že po zmene priezviska na Líška túži a s otcom nemá žiaden vzťah, z dôvodu otcovho správania sa k nemu a matke v minulosti.

9. Zvážením všetkých vyššie uvedených okolností a prihliadnuc na názor maloletého odvolací súd dospel k záveru o dôvodnosti zmeny priezviska maloletého, preto pristúpil ku zmene rozsudku súdu prvej inštancie tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

10. Odvolací súd záverom dodáva, že z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument účastníka nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania, čo sa nepochybne v prejednávanej veci stalo (porovnaj napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.9.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike /sťažnosť č. 59102/08/, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008).

11. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a 2 CSP v spojení s ustanovením § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho a prvoinštančného konania.

12. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 Ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).